

TÜRK AKADEMİSİ
SİYASİ SOSYAL STRATEJİK ARAŞTIRMALAR VAKFI

YENİ STATÜKONUN HEDEFİ: TÜRKLÜĞÜN TASFİYESİ

TÜRK AKADEMİSİ SİYASİ SOSYAL STRATEJİK ARAŞTIRMALAR VAKFI

Mustafa YİĞİT

Siyaset, Hukuk ve Yönetim Araştırmalar Merkezi
Makale No. 2 // Mart 2013
www.turkakademisi.org.tr

TÜRK AKADEMİSİ Siyasi Sosyal Stratejik Araştırmalar Vakfı (TASAV)

Türkiye’de ve dünyada, yaşanmış ve yaşanmakta olan olayları; siyasî, sosyal, tarihî ve kültürel derinlik içinde ve stratejik bir bakış açısıyla değerlendiren, yeni tasarımlar ortaya koyarak gelecek vizyonu oluşturan bir düşünce kuruluşudur.

TASAV, bilimsel kıstasları esas alarak ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeyde araştırma, inceleme ve değerlendirme faaliyetlerinde bulunmaktadır. Çalışmalarını hiçbir kâr amacı gütmeyen ilgililer ile paylaşan TASAV; tarafsız, doğru, güncel ve güvenilir bilgiler ışığında kamuoyunu aydınlatmaya çalışmaktadır.

TASAV’ın amacı; Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin kuruluş felsefesine paralel olarak, ülkemizin ekonomik, sosyal, siyasî, kültür ve eğitim hayatının geliştirilmesine; millî menfaat, millî güvenlik ve birlik anlayışının, insan hak ve özgürlüklerinin, demokrasi kültürünün, jeopolitik ve jeostratejik düşünce biçiminin yaygınlaştırılmasına; toplumda millî, vicdanî ve ahlâkî değerlerin hâkim kılınmasına ve Türkiye’nin dünyadaki gelişmelerin belirleyicisi olmasına bilimsel faaliyetler aracılığıyla katkı sağlamaktır.

ARAŞTIRMA MERKEZLERİ

TASAV, aşağıda belirtilen altı Stratejik Araştırma Merkezi vasıtasıyla çalışmalarını yürütmektedir:

1. Dış Politika Araştırmaları Merkezi
2. Güvenlik Araştırmaları Merkezi
3. Siyaset, Hukuk ve Yönetim Araştırmaları Merkezi
4. Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Merkezi
5. Ekonomi Araştırmaları Merkezi
6. Enerji Araştırmaları Merkezi

YENİ STATÜKONUN HEDEFİ: TÜRKLÜĞÜN TASFİYESİ

Mustafa YİĞİT

Siyaset, Hukuk ve Yönetim Araştırmalar Merkezi

Makale No: 2 // Mart 2013

www.turkakademisi.org.tr

Bu yazının tüm hakları saklıdır. Yazının telif hakkı TASAV'a ait olup kaynak gösterilerek yapılacak makul alıntılar dışında önceden izin alınmadan kullanılamaz ve çoğaltılamaz.

YENİ STATÜKONUN HEDEFİ: TÜRKLÜĞÜN TASFİYESİ

GİRİŞ

Türkiye’de son zamanlarda yoğun bir şekilde etnik siyaset tartışmaları yaşanmaktadır. Bu tartışmalar daha çok yeni bir dönemin başladığına dair ve bu yeni dönemin renginin ne olacağı üzerine yürütülen tartışmalardır. Yürütülen tartışmalardan yeni döneme “etnisite” merkezli yaklaşımların rengini ve mührünü vuracağı görülmektedir. Ancak şu gerçek göz ardı edilmemelidir: Etnik siyaset tartışmaları, toplumların birlik ve bütünlüğünün tesisi ya da muhafazası bakımından hiçbir zaman olumlu sonuçlar doğurmamıştır. Yakın geçmişte Balkanlar’da, Makedonya’da, Hırvatistan’da, Sırbistan’da yaşananlar bunun hafızalarda tazeliğini koruyan güncel örnekleridir. Keza İspanya ve İrlanda tecrübelerinin çok başarılı örnekler olmadığı da bilinen başka bir gerçektir. Bu örneklerin kiminde Balkanlar’da ve İrlanda’da olduğu gibi sınırlar değişmekte, kiminde de İspanya’da olduğu gibi sınırlar değişmemekle birlikte “duygusal kopuş”lar gözlenmektedir.

Bu olgular, etnik siyaset tartışmalarının sonucunda fiilî ya da duygusal, ama mutlaka bir kopuşun kaçınılmaz olduğunu göstermektedir. Nitekim bu tespitler, pek çok defa farklı zeminlerde farklı görüşteki kişiler tarafından da dile getirilmiştir. Bu sebeple, IRA ve ETA tecrübelerinin Türkiye’ye örnek teşkil etmesini ummak bilimsel ve gerçekçi bir yaklaşım değildir. 2011 yılı içinde TBMM’den bu deneyimleri incelemeye giden milletvekillerinden CHP Ankara Milletvekili Levent Gök ve AKP Sivas Milletvekili Nursuna Memecan’ın 01 Ağustos 2011 tarihinde Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan ifadeleri bunu açık bir şekilde göstermektedir:

“Belfast’ta çarpıcı bir deneyim yaşadık. Türkiye’de acı olaylara rağmen insanlarımızın birarada yaşama iradesinin ne kadar güçlü olduğunu gördük. İrlanda’da gerginlik sürüyor, ama geri dönüş yok. İrlanda parlamentosunda bir milletvekiline ‘Protestanlarla Katolikler aynı ortamda oluyor musunuz, çocuklarınız aynı okullara gidiyor mu’ diye sordum, ‘hayır’, dedi. Birbirlerinden hiç de hazzetmeyen, aynı mekânda yaşayan ancak birbirlerine yabancı toplumlar ortaya çıkarmıştır. Çoğu hatta birbirlerine kinle bakıyorlardı. Adlarını bile duymak istemiyorlardı.”

“Dersler çıkarılabilir tabii ki, ama bir ülkenin problemi başka ülkenin problemine benzemiyor. İnsanların psikolojisi, sorunun tarihçesi farklı. Orada insanlar arasında yaşanan bir sorun bu, sadece terör örgütüyle devlet arasında değil. İnsanlar birarada yaşayamıyor.”

Ayrıntılı incelemelerin gayet açık biçimde gösterdiği üzere, Yugoslavya pratiği, birbirinin kanını akıtan etnik toplumlar; ETA ve IRA pratikleri ise birarada yaşayan ancak birbirinden nefret eden, duygusal olarak kopmuş Baskılar, Kastilyanlar, Katalanlar, İrlandalılar, Katolikler, Protestanlar doğurmuştur. Oysa bizim milletimizin sağduyusu, birbirinden duygusal olarak kopmuş etnik grupların ayrışmasına yol açmadan, bugüne kadar meseleyi çatışma dinamiğinden uzak tutmayı başarmıştır. Bölgesel, etnik, dinsel her türlü milliyetçiliğe (bu tanımlamanın sosyal bilimler açısından son derece sorunlu olması ve milliyetçilik kelimesinin kökeninde bulunan “millet” ifadesiyle bağdaştırılamayacak tuhaf, eklektik, saçma bir nitelik taşıması apayrı bir yazının konusudur!) karşı çıktıklarını söyleyen “Yeni Statüko”nun temsilcilerinin, İspanya ve İrlanda örneklerini referans olarak göstermeleri, bu kişilerin aslında bizâtihi etnik ve dinsel ayrımcılığı körükledikleri, fizikî ve duygusal kopuşlara zemin hazırladıkları anlamına gelmektedir. Salt bu tespit bile, sürecin entellektüel ve siyasî aktörlerinin kafasının ne kadar karışık olduğunu, dolayısıyla yürütülen projenin akıbetinin ne olacağı konusunda kimsenin sahipsiz bir öngörüye sahip bulunmadığını anlamaya yeterlidir.

YENİ DÖNEMİN AKTÖRLERİ VE DİNAMİKLERİ

Kısa süre önce yeniden ateşi ısıtılan ve adına “çözüm süreci” denen sürece bu açıdan da bakmak gerekmektedir. Toplum salt matematikle anlaşılabilir bir şey değildir. Konu toplumun tutum ve tepkileri olduğunda, iki kere iki her zaman dört etmez. Bu yüzden hesap-kitaplar, matematiğe göre değil toplum sosyolojisine göre yapılmalıdır. Ne var ki yeni dönemi şekillendirmek isteyenlerin toplumun gerçeklerini anlayabildikleri söylemek çok da mümkün değildir. Yeni dönemi şekillendirme çabasında olanların, özellikle yazar, aydın olarak ortaya çıkanların geçmişlerindeki “teori” ile “pratiği” karıştırma gelenekleri, bu kaygıyı daha da artırmaktadır. Bir zamanlar ülkeye “komünizm” getirmeye çalışanların, bir zamanlar “yeşil sosyalizm” peşinde koşanların bugün “akıl hocası” olarak fikir piyasasında arz-ı endam etmesi, “çözüm” olarak sunulan yeni sürece dikkatle bakılmasını adeta mecburiyet hâline getirmektedir. Yeni dönemi şekillendirme çabasında olanlar daha çok eski Marksist yeni liberal yazarlar, enternasyonalist-aktivist İslâmcılar ve iktidar partisinin entellektüel mutfağında pişirilen söylemleri bilâ-tereddüt benimseyen siyaset adamlarıdır. Buna bir anlamda “Yeni Türkiye” iddiasında olanların tamamı demek mümkündür.

“Yeni Türkiye inşâsı” retoriği altında ortaya atılan talepler, önceleri “eski statüko”yla mücadele üzerinden, eskiden yapılan bazı yanlışların büyük puntolarla yazılıp çizilmesi, söylem hâline getirilmesi ve bu yanlışların üzerinden kendi siyasetini üretmesiyle başlamıştır. “Eski statüko” sisteminin yazarlarının, işadamlarının, kanâat önderlerinin ellerinde bulunan güç, zaman zaman doğru, zaman zaman yanlış uygulamalarla tasfiye edilmiş, bunun yerine yeni sistemin

statüko anlayışı oturtulmuştur. “Yeni statüko” ise, eskiyi aratmayacak şekilde kendi yazarlarını, işadamlarını ve medyasını oluşturmuştur. Bu yapılırken toplumdan yüksek sesli itirazlar yükselmemiştir. Yüksek sesli itirazı yapanların daha çok, bu milletin ortak değerlerini horlayan ve yıllarca milletin tepkisini çeken “eski statüko”nun adamları olması nedeniyle de yeni statüko zemin bulabilmiş, mesafe alabilmiştir.

Dönüşümün ikinci ayağının o kadar kolay olmayacağı ise bugünden belli olmuştur. Çünkü dönüşümün ikinci ayağında “etnik” siyaset söz konusudur. Bu toplumun büyük bir çoğunluğunun kendini tanımlamak için kullandığı “Türklük” kavramını ortadan kaldırma temel ekseninde yürütülen yeni program; demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü gibi evrensel değerlerle süslenerek servis edilmektedir. Ancak tasfiye edilen yapının yerine oluşturulan yeni statükonun benimsetilmesi, programın mimarlarının tahmin ettiği kadar kolay olmayacaktır.

Bilindiği üzere yeni statüko, eski statükonun “negatif”likleri üzerinden inşa edilmiştir. Dönüşümün ilk ayağının başladığı günlerde, halktan kopuk, hatta halkın değerlerine aldırış etmeyen “eski statüko”, sürecin meşruiyetini tahkim etmiştir. İlk dönüşümde, haksızlığa uğrayanların olduğuna ve hakkın yerini bulmasının amaçlandığına dair söylemler, halk tarafından da benimsenmiş, 28 Şubat’la, 12 Eylül’le hesaplaşma gibi söylemler bu nedenle halkta da karşılık bulmuş, toplumsal tabanda geniş bir yer edinmiştir. Başörtüsü sorunu bağlamında katı laik anlayışın mütedeyyin insanlara takındığı dışlayıcı tavır, Yeni Türkiye’cilerin işini oldukça kolaylaştırmıştır. Yeni statüko, toplum tarafından negatif olarak algılanan bu “laikçi”, “tepeden inmece” anlayışla mücadele ettiğini söyleyerek kendisine büyük bir toplumsal destek sağlamıştır.

Oysa Yeni Türkiye’cilerin şimdiki söyleminin, eski statükonun söyleminden bir farkı bulunmamaktadır. Bu söylem yukarıda da ifade edildiği gibi “Türklüğün” yok edilmesine dayalı bir söylemdir. Bunu başarısız olmaya mahkûm kılan ise tarihî ve kültürel bir gerçekliğe, binlerce yıllık muazzam birikime, vatandaşların aklında, vicdanında, yaşantısında en önemli değeri atfettiği kimliğine ve kişiliğine saldırılmasıdır. Girişilen bu saldırı, binlerce yıllık geçmişi olan, tarihî karşılığı bulunan, “eski statüko”dakinin aksine Türk milletinin değerlerinden uzak yaklaşımları içinde barındırmayan, millet nazarında “pozitif” bir kavram ve ortak bir değer olan “Türklüğün” yıpratılmasına, yıkılmasına yönelik olduğu için büyük bir dirençle karşılaşacaktır.

Şunu peşinen söylemeliyiz ki, “Türklük” gibi tarih kokan, inanç kokan, din kokan, cesaret kokan, duygu kokan, kadim millet kokan bu “ortak değer”in topluma “negatif” bir kavram olarak sunulması, bu algının yönlendirilmesi gibi bir yola gidilir, bu plan bir toplum mühendisliği olarak dayatılmaya kalkılırsa, topluma yabancı her toplum mühendisliği çabasındaki gibi sonuç kaçınılmaz biçimde hüsrana olacaktır.

Çünkü Türklük dediğimiz kavram köklü, tarihî örgüsü güçlü bir kavramdır. Çünkü Türklük, yıllarca İslâm toplumlarının uç beyliğini ve Batı karşısında İslâm'ın bayraktarlığını yapan bir milleti tarif etmektedir. Bu tarif, toplumun genelinde olduğu gibi, bizzat Yeni Türkiye'cilerin geleneksel siyasetinde de sık sık vurgulanan bir tariftir. Nitekim "Gavur Müslüman olunca, Türk oldu denirdi", "Sırp çeteleri Boşnaklar'a soykırım yaparken 'Türkler'i öldürüyoruz' diyorlardı" şeklindeki söylemler, Yeni Türkiye'cilerin hitap ettikleri toplumsal tabanda hâlâ güçlü bir şekilde varlığını sürdürmektedir. Türklük gibi böylesine güçlü bir kavramın, böylesine halk tarafından pozitif olarak algılanan bir kavramın negatif bir kavrammış gibi topluma sunulmaya çalışması, şüphe yok ki büyük bir dirençle karşılaşacaktır. Çünkü bu, bizzat Yeni Türkiye söylemine sahip çıkan toplumsal taban tarafından reddedilecek bir "siyaset tarzılığı" dir.

YENİ TÜRKİYE'CİLERE İSİM BABASI DA KARŞI...

Yine hiç kuşkusuz, özellikle Yeni Türkiye'cilerin Türklüğü "negatif" bir kavram olarak ele almaları, hatta yok saymaları, buna karşın çözüm sürecinde ana aktör hâline getirilen "Kürtlüğü" mağdur ve ezilmiş bir profil üzerinden "pozitif" olarak değerlendirip, kamuoyuna böyle sunmaları, değişimin önünde duracak kitlelerin tahmin ettiklerinden çok daha fazla olmasına, giderek artmasına neden olacaktır. Bu kesimin yazılarında, konuşmalarında "Türkiye halkı" ve "Kürtler" şeklinde bir Türkiye tanımlamasını sık sık kullanmaları, Türk yerine "Türkiye halkı, Türkiyeli" diyerek "Kürt" kelimesini büyük puntolarla yazmaları, bunu sürekli tekrar etmeleri, bu değişimin nasıl yanlış bir yerden başladığını, büyük kitle dediğimiz Türkler'i nasıl rahatsız ettiğini göstermektedir. Öyle ki bu değişimi savunanlar, sanki Kürt etnisitesi dışındaki büyük çoğunluk bu ülkede hiç yokmuş gibi davranmakta, Kürt ulusu inşasını gerçekleştirmek adına, Türk milletini yok saymak ve onu barışın değil savaşın müsebbibi olarak göstermek şeklinde bir hataya düşmektedirler. Son derece sorunlu bir tutum olarak karşımıza çıkan bu durum, toplumda büyük bir tepki oluşturmaktadır.

"Türkiye halkları, Türkiyeliler" ve bunun karşısında "Kürtler" söyleminin sık sık kullanılması, bunu kullananlarınsa "çözüm"cü olarak ortaya çıkması, bu ülkede bir "Türk sorunu" yaratmak isteyenlerin ekmeğine yağ sürmekten başka bir anlam ifade etmemektedir. Özellikle "Kürtler'in asimile edildiği, haklarının verilmediği, özgürce hareket edemedikleri, Kürtler'e haklarının teslim edilmesi gerektiği, demokratikleşmenin yolunun bu olduğu, Yeni Türkiye'de bütün bunların gerçekleşeceği" söylemlerinin hemen arkasından "Milliyetçiğin ırkçılık olduğu, eski Türkiye'nin Türk ulusçuluğu üzerine kurulduğu" şeklinde negatif tanımlamalara girişilmesi, doğrudan doğruya vatandaşların bilinçaltlarına hitap eden ve etnik ayrımcılığın harlanmasına neden olabilecek tehlikeli yaklaşımlardır. Bu durum, Türk-Kürt ayrımını körüklemek isteyen kimi mihrakların da işine gelmekte,

buradan toplumsal barışı dinamitleyeceklere altın değerinde kozlar verilmektedir.

Bu gidişatı görenlerden birisi, “Yeni Türkiye” adlı uzun yıllardır yayın hayatında olan bir derginin sahipliğini ve muhtemelen günümüzdeki Yeni Türkiye’cilerle isim babalığını yapan Hasan Celal Güzel’dir. Güzel, yeni statükonun Türklük kavramına yönelik saldırılarına karşı çıkmakta, bunun bölücü mihraklar tarafından dile getirilen, işlenen bir konu olduğuna vurgu yapmaktadır. Güzel, 10 Mart 2013 tarihli “Dertleşme” başlıklı yazısında aynen şöyle söylemektedir:

“Son bir aylık dönemde meydana gelen olaylar kamuoyunda şok tesiri yapmıştır. Düşünebiliyor musunuz? Milletın tamamına yakın kısmının (birkaç eski Marksist, liberal özentili sözde aydınla onların taklitçileri ve PKK destekçileri haricinde herkes) vatan ve millet sevgisi olarak anladıkları ‘milliyetçilik’ tu kaka edilirken, eli kanlı teröristbaşının muhatap alınması normal bir tutum mudur?... Şu kepezeliğe bir bakınız; Türkiye’nin Anayasası’ndan ‘Türk’ ve ‘Türk Milleti’ kelimeleri çıkarılmak isteniyor. Bütün bağımsız ve egemen dünya devletleri anayasalarında kendi aidiyetlerini, milletlerini, kimliklerini belirtecekler; benim tarih boyunca devletler ve imparatorluklar kurmuş milletim ‘Büyük Türk Milleti’ bundan mahrum bırakılacak...Terör şantajıyla bu zilleti milletimize kabul ettirebilir misiniz?”

Yeni Türkiye’cilerin ikinci değişimi niçin kabul ettiremeyeceklerinin en önemli gerekçelerinden birine, Hasan Celal Güzel bu sözleriyle işaret etmektedir. Toplumun büyük bir çoğunluğunun kabul ettiği “Türklük” kavramının söz konusu kesim tarafından yıpratılması, anayasadan çıkarılmaya çalışılması, her şeyden önce terör şantajıyla yapılan bir dayatma olarak algılanmaktadır. Toplumun büyük bir çoğunluğunda bu algı mevcuttur. Yeni Türkiye söylemini savunanların anketlerle bu değişimin desteklendiğine dair sonuçlar çıktığını sanmaları mümkündür. Çünkü anketlerde soruların nasıl sorulduğu büyük önem arz etmektedir. Terör örgütünün talepleri doğrultusunda bu değişimlerin gerçekleştiğinin nasıl karşılandığına dair sorular sorulduğunda alınacak cevaplar muhtemelen çok farklı olacaktır. Açıktır ki, Türklük gibi pozitif bir algının terör örgütüyle girilen bir işbirliği sonucu itibarsızlaştırılmaya çalışılması, toplumun kahir ekseriyeti tarafından kabul edilir bir durum değildir ve Yeni Türkiye’cilerin bu konuda toplumsal destek bulmaları da bu yüzden mümkün gözükmemektedir.

YENİ STATÜKONUN AÇMAZI: DARBECİLERİN HATALARINI TEKRARLAMAK

Toplumun büyük çoğunluğunun sahip çıktığı ve binlerce yıldır varolan kadim Türklük kavramını ucuz söylemlerle “itibarsızlaştırarak”, “değersizleştirerek”, “yok sayarak” bir dönüşümü gerçekleştireceklerini sananlar; büyük ihtimalle 28 Şubatçılar’ın ve 12 Eylülcüler’in düştükleri hataları tekrarlamış olacaklardır.

Çünkü, biraz önce de vurgulanmaya çalışıldığı gibi, Türklük kavramı bir “etnik” kavram olmaktan öte “sosyolojik” bir kavram olup, günümüzde birçok coğrafya ile birlikte Türkiye toprakları üzerinde yaşayan herkesin ortak değeridir. Bu kavramın aşağılanması, tıpkı daha önce yaşananlara benzer şekilde, “geleneğin” ve “muhafazakâr değerlerin” aşağılanması sonucunu doğuracaktır. Bu projenin kamuoyu önündeki savunucuları zaten Türk milletine ve devletine ait ne varsa adeta yerle bir etmeye, ardından Türk ve Türkiye tanımlarını da etnik çağrışımlar yaptığı gerekçesi ile değiştirmeye kadar gidecek bir fütursuzlukla malûdürler. Tam da bu yüzden, siyasî karar alıcıların projenin uygulanmasında ısrarcı olması, toplumu daha büyük ve onulmaz bir kırılmayla karşı karşıya bırakabilecektir.

Türklük kavramını negatifleştirme üzerinden Yeni Türkiye inşa etmeye çalışmak, yıllardır yaşanan bütün olumsuzluklara rağmen etnik ve dinî bir kavgaya prim vermeyen bu toplumun huzurunu ve kardeşliğini ateşe atmaktan başka anlama gelmeyecektir. Bu durum, özellikle kendisini “milliyetçi” olarak tanımlayan büyük çoğunluğun bugüne kadar ortaya koyduğu “ılımlı” tavrı radikalleştirebilecek, yeni kırılmaların önünü açabilecektir. Bölücü terörün 30 yıldır silâhla yapamadığının masa başında PKK’ya tepside sunulması anlamına gelecek bu süreç, Türk milleti ve devletin bekası açısından da hayatî nitelikte bir kırılma olacaktır. Yıllardır bu milletin hafızasından çıkmayan ve Osmanlı Devleti’nin parçalanması sürecinde yaşanan olayların, acıların yeniden gündeme gelmemesi için, bugün yürütülmekte olan sakil süreçten ve atılan yanlış adımlardan vazgeçilmesi gerektiği ortadadır.

Son söz olarak şu hususun belirtilmesi önem arz etmektedir: Kuşkusuz her toplumun bir “sabır eşiği” vardır. Türk milleti bu süreci ağırbaşlılıkla izler görünmektedir, ancak aslında milletin sabır eşiğine doğru yaklaşılmaktadır. Devlet aklı bu durumu görmeyi, idrak etmeyi ve sabrın zorlanmaması için belli adımlar atmayı gerektirir.